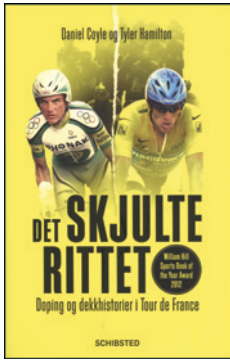

Forklaringen

Daniel Coyle, Tyler Hamilton

Det skjulte rittet

Doping og dekkhistorier i Tour de France.
313 s. Oslo: Schibsted Forlag, 2013.
Pris NOK 299
ISBN 978-82-516-8071-4

Daniel Coyle har i over to år gjort mer enn 60 intervjuer med syklisten Tyler Hamilton. Denne boken er et resultat av disse intervjuene og forteller Hamiltons historie.

Tyler Hamilton var fra midten av 1990-tallet til slutten av 2000-tallet proffsyklist. Han var først kjent som Lance Armstrongs lojale og hardtarbeidende hjelperytter i US Postal. Etter at han brøt ut av Armstrongs indre krets, vant han løp som Liège-Bastogne-Liège og Romandiet rundt, han tok OL-gull i temporitt i 2004, og han hadde topplasseringer i de store treukers etapperittene. I 2005 ble han for første gang utestengt fra sykkelporten på grunn av bruk av dopingmidler.

Boken er skrevet slik at den også kan være av interesse for lesere som ikke kjenner Hamilton fra tidligere, eller har forkunnskaper om sykkelporten. Vi følger Hamilton fra amatørkarriere uten bruk av prestasjonsfremmende midler, til hans dager på toppnivå med utstrakt bruk av forbudte stoffer. Skildringene av treningen, sykkeløpene og livet som syklist er gode. Tittelen gir et godt frampek. Mye av innholdet dreier seg om hvordan best «preppe» seg, hvordan planlegge det hele, og hvordan skjule det for antidopingkontrollørene. Leseren får innblikk i hva som foregikk bak fasaden. Forfatterne prøver ikke å bagatellisere eller forsvare bruk av doping, men forsøker å gjøre det hele forståelig.

Boken har god flyt og gir mye spennende bakgrunnsinformasjon om kjente syklist. De fleste kapitlene har fotnoter hvor enkelte emner blir klargjort, og stemmer fra andre intervjuobjekter utfyller historien. Språket bærer tidvis preg av direkte oversettelse av sykkelterminologi. Det er også enkelte skjjemmende trykk- og faktafeil i teksten. Til slutt er det en liste med forslag til videre lesing. Undertegnede savner dokumentasjon av påstander fra forfatterens fotnoter.

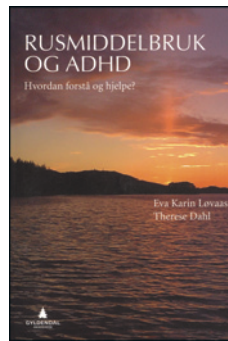
Om boken er spesielt relevant for leger, kan jeg ikke svare et entydig ja til. Men at Hamiltons stemme som snakker åpent om doping, er interessant, er ikke til å komme utenom. Mange sider er viet forholdet til Lance Armstrong. Hamiltons oppfatning av Armstrong som person og idrettsutøver kommer tydelig frem, og gjør boken mer aktuell for lesere uten større kjennskap til sykkelporten.

Jeg anbefaler boken.

Kjetil Groven Løitegård

Radiologisk avdeling
Sykehuset Østfold
Fredrikstad

Nyttig, men ukonsentrert om AD/HD og rus

Eva Karin Løvaas, Therese Dahl

Rusmiddelbruk og ADHD

Hvordan forstå og hjelpe? 387 s, tab, ill.
Oslo: Gyldendal Akademisk, 2013.
Pris NOK 489
ISBN 987-82-05-42514-9

Dette er en bok om et viktig problem. En betydelig andel av dem som får rusproblemer, har AD/HD: medfødte konsentrasjonsvansker og rastløshet. Resultatet er et dobbelt sett problemer og sammensatte behandlingsbehov som vi slett ikke alltid møter på en adekvat måte. Forfatterne kommer fra Bergensklinikkene som står sentralt i kompetanseutviklingen på dette området, og boken springer ut av en omfattende kursvirksomhet. Det er ikke nok med en AD/HD-diagnose, skriver forfatterne. De personene det gjelder, har også krav på å bli sett og forstått, og på en behandling som er tilpasset kombinasjonen av problemer.

Boken er bygd opp i tre deler og 15 kapitler. Første del er en teoretisk, ikke bare om AD/HD, men også om rusmiddelbruk og om andre mentale lidelser og diagnoser. Andre del dreier seg om utredning og om ulike tilnærminger i behandling og støtte, herunder også kostholdsråd og alternative metoder. Den tredje delen kalles *Veien videre*, og her beskriver forfatterne innvirkningen på ulike roller i livet, og hvilke rettigheter og begrensninger diagnosen medfører i tiltaksapparatet og i samfunnslivet. Et avsluttende kapittel, *Den ideoende kraften*, omfatter behov for en aktiv brukerrolle og vekt på ressursperspektivene.

Forfatternes omfattende kliniske erfaringer preger teksten. Leseren får et nært forhold til mange av de problemene og behovene pasientgruppen har. Teksten er krydret med kliniske vignetter som gir stemme til et stort antall pasienter i ulike situasjoner. Samlet sett formidler forfatterne et levende engasjement og betydelig varme for personer som slett ikke alltid er enkle å forholde seg til. Likevel er denne boken ikke helt vellykket. Når man vil dekke alt fra rusmiddelbruk er og hvilke former for psykiske lidelser vi kan ha, til teorier for AD/HD, blir harelabben uunngåelig.

Behandlingsformene beskrives nokså generelt uten at anbefalingene i forhold til denne samsykeligheten, er tydelige. Forfatterne legger liten vekt på forskningsbasert evidens og mer på uspesifisert klinisk nytte. Det er dessuten mange gjentakelser i teksten. Vignetter er bra, men det er i overkant når forfatterne bruker 164 av dem. Bruken av referanser virker litt tilfeldig, og ofte refereres det til kilder for nokså alminnelige kliniske utsagn. Etter mitt skjønn burde forlaget hjulpet til med å stramme boken vesentlig inn.

Likevel vil dette være en nyttig bok for ansatte i den kommunale helsetjenesten, i NAV og i spesialisthelsetjenesten. Den åpner opp for forståelse av samspillet mellom AD/HD og rus og gir behandleren langt bedre grunnlag for adekvat behandling. Den legger derfor til rette for bedre møter med ulike hjelpere.

Helge Waal

Oslo universitetssykehus
SERAF